

Sygn. akt III AUa 1542/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Rodak

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

del. SSO Karol Kotyński

Protokolant: sekr. sąd. Kamila Zientalak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 października 2018 r. w Ł.

sprawy H. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 26 października 2017 r. sygn. akt V U 357/17

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1542/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 grudnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił H. D. (1) prawa do przeliczenia emerytury na podstawie art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W odwołaniu od tej decyzji z dnia 11 stycznia 2017 r. H. D. (1) wniósł o jej zmianę i przeliczenie przysługującego świadczenia emerytalnego przy uwzględnieniu wynagrodzeń wynikających z okresu zatrudnienia w (...) od 14 listopada 1966 r. do 27 maja 1975 r. Na rozprawie w dniu 12 października 2017 r. wnioskodawca sprecyzował odwołanie wnosząc o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem rzeczywistych zarobków osiągniętych przez niego w okresie od 1 stycznia 1974 r. do 24 grudnia 1975 r. według przelicznika 82,73%. Organ rentowy domagał się oddalenia odwołania.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 26 października 2016 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy H. D. (1) prawo do przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru wynagrodzeń z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, to jest z lat 1971, 1974-1975, 1984-2000, ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia na poziomie 82,73%, przy założeniu, że wynagrodzenie H. D. (1) w okresie od dnia 1 stycznia 1974 r. do dnia 30 kwietnia 1974 r. wynosiło 4184,50 zł miesięcznie, a w okresie od dnia 1 czerwca 1975 r. do dnia 24 grudnia 1975 r. wynosiło 5057 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy ustalił, że H. D. (1) urodził się w dniu (...) Decyzją z dnia 15 maja 2003 r. organ rentowy przyznał H. D. (1) emeryturę od dnia 10 maja 2003 r. Do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto dochód z 10 lat kalendarzowych, od stycznia 1988 r. do grudnia 1997 r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 82,06% oraz kwotę bazową w wysokości 1.862,62 zł. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto 30 lat i 11 miesięcy okresów składkowych czyli 371 miesięcy oraz 1 rok i 9 miesięcy okresów nieskładkowych, tj. 21 miesięcy.

Od dnia 14 listopada 1966 r. do dnia 24 grudnia 1975 r. H. D. (1) był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze godzin, pracował w systemie akordowym. Początkowo był pracownikiem fizycznym, a od stycznia 1969 r. pracował na stanowisku montera konstrukcji metalowych. Ostatnie wynagrodzenie wnioskodawcy wynosiło 10,50 zł na godz. w kategorii VI zaszerogowania. Wynagrodzenie roczne wnioskodawcy w 1974 r. wynosiło 56.650 zł. Tyle samo wyniosło ono za rok 1975 do dnia rozwiązania stosunku pracy z (...), czyli do 24 grudnia 1975 r. Wynagrodzenie wnioskodawcy za okres od maja 1974 r. do grudnia 1974 r. wyniosło 39.912 zł, a za okres od stycznia 1975 r. do maja 1975 r. 21.246 zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w (...) od 1 stycznia 1974 r. do 30 kwietnia 1974 r. wynosiło 4184,50 zł (56.650 zł zarobek roczny za 1974 r. - 39.912 zł, zarobek za maj - grudzień 1974 r. = 16.738 zł zarobek za styczeń - kwiecień 1974 r.: 4 miesiące styczeń - kwiecień). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wnioskodawcy w okresie zatrudnienia w (...) od 1 czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. wynosiło 5.057 zł (56.650 zł zarobek roczny za 1975 r. - 21.246 zł, zarobek za styczeń - maj 1975 r. = 35.404 zł: 7 miesięcy (czerwiec - grudzień)).

Sąd dalej ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ustalony na podstawie wynagrodzeń z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia odwołującego, to jest z lat 1971, 1974-1975, 1984-2000 (przy uwzględnieniu wynagrodzeń uzyskiwanych przez wnioskodawcę w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od stycznia 1974 r. do kwietnia 1974 r. w kwocie 16.738 zł, czyli miesięcznie 4.184,50 zł oraz od czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. w kwocie 35.404 zł, czyli miesięcznie 5.057 zł, wynosi 82,73%, a wyliczona emerytura w oparciu o w/w wskaźnik i kwotę bazową obowiązującą w dacie nabycia prawa do emerytury - od 1 grudnia 2016 r. - 1.625,99 zł, zaś od dnia 1 marca 2017 r. - 1.635,99 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie. Przepis art. 111 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pozwala na ponowne obliczenie wysokości emerytury lub renty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
  - 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
  - 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty
- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

H. D. (1) domagał się przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu wynagrodzenia uzyskiwanego w (...) Przedsiębiorstwie (...). Celem wykazania wysokości wynagrodzenia ubezpieczony przedstawił dokumenty w postaci: świadectwa pracy, z którego wynikała ostatnia grupa osobistego zaszerogowania (VI), stawka godzinowa (10,50 zł) oraz zajmowane stanowisko pracy (monter konstrukcji metalowych); legitymację ubezpieczeniową o wysokości rocznych zarobków w latach 1974-1975; zaświadczenie Rp-7 o wynagrodzeniu osiągniętym w okresie od maja 1974 r.

do grudnia 1974 r. oraz od stycznia 1975 r. do maja 1975 r., jak też zgłosił dowód z zeznań świadków: B. W. i S. K., którzy wraz z nim pracowali u tego samego pracodawcy w charakterze monterów konstrukcji metalowych.

Sąd zważył, że dokumenty takie oraz zeznania świadków nie są środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty w rozumieniu § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.). Zgodnie bowiem z § 20 tego rozporządzenia, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez ZUS albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiąganych zarobków. Jednakże sąd rozpoznając sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych, w tym o przeliczenie świadczenia emerytalnego, nie jest związany tym rozporządzeniem, a czyni ustalenia faktyczne zgodnie z zasadami obowiązującymi w Kodeksie postępowania cywilnego i w oparciu o wszelkie środki dowodowe. Dlatego też możliwe jest dokonanie wyliczenia zarobków wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) przy wykorzystaniu dostępnych informacji na temat wysokości jego wynagrodzenia zawartych w świadectwie pracy, legitymacji ubezpieczeniowej, druku Rp-7. Autentyczność tych dokumentów i danych w nich zawartych nie budzi wątpliwości. Ponadto ich treść nie była kwestionowana przez organ rentowy. Jednocześnie nie jest sporne, że skarżący zatrudniony był stale w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od dnia 14 listopada 1966 r. do dnia 24 grudnia 1975 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...).

Z przedstawionych dokumentów nie wynika wysokość wynagrodzenia odwołującego w początkowym okresie zatrudnienia, tj. w latach 1966-1973. H. D. (1) nie przedstawił co do tego okresu innych dowodów, poza zeznaniami świadków, którzy pracowali razem z nim na stanowisku montera konstrukcji metalowych. Jednocześnie wnioskodawca przyznał, że stanowisko montera objął dopiero od 1969 r., gdyż wcześniej pracował jako pracownik fizyczny. A zatem zeznania świadków dotyczące wysokości zarobków monterów nie dotyczyły okresu zatrudnienia ubezpieczonego w początkowym okresie, tj. w latach 1966-1969. Świadczenie zeznawali na temat wysokości zarobków monterów w latach 70-tych XX wieku. Wobec zatem braku dowodów wskazujących na wysokość zarobków skarżącego w tym okresie, za prawidłowe należy uznać przyjęcie przez organ rentowy za ten okres (1966-1969) wynagrodzenia minimalnego. Również za kolejne lata zatrudnienia w (...), tj. za lata 1970-1973, wnioskodawca nie dysponował jakimikolwiek dokumentami potwierdzającymi wysokość zarobków. Zeznania świadków na okoliczność wysokości zarobków monterów w latach 70-tych XX wieku, przy braku dokumentów potwierdzających tą wysokość, nie są wystarczające do ustalenia wyższego wynagrodzenia niż minimalne za lata 1970-1973.

Odmienne Sąd ocenił sytuację odnośnie wysokości wynagrodzenia osiąganego przez wnioskodawcę w czasie zatrudnienia od 1 stycznia 1974 r. do 24 grudnia 1975 r. Wysokość zarobków z tego okresu znalazła potwierdzenie w legitymacji ubezpieczeniowej oraz druku Rp-7. Z legitymacji ubezpieczeniowej wynika, że roczny zarobek odwołującego w okresie zatrudnienia w (...) w 1974 r. oraz w 1975 r. wyniósł po 56.650 zł. Z kolei w zaświadczeniu o zatrudnieniu i zarobkach wykazano, że wynagrodzenie ubezpieczonego za okres od maja 1974 r. do grudnia 1974 r. wyniosło 39.912 zł, a za okres od stycznia 1975 r. do maja 1975 r. 21.246 zł. Organ rentowy przy wyliczaniu podstawy wymiaru za rok 1974 i 1975 uwzględnił zarobki tylko w okresie objętym drukiem Rp-7, tj. od maja 1974 r. do grudnia 1974 r. oraz stycznia 1975 r. do grudnia 1975 r. Za pozostały zaś okres, tj. styczeń 1974 r. - kwiecień 1974 r. oraz czerwiec 1975 r. - 24 grudzień 1975 r. organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne. Zakład pominął zatem całkowicie dokument w postaci legitymacji ubezpieczeniowej, który określa zarobki roczne wnioskodawcy w całym roku 1974, jak i 1975. Analiza i zestawienie ze sobą tych dwóch dokumentów, tj. legitymacji ubezpieczeniowej i druku Rp-7, pozwala na ustalenie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia odwołującego w okresie nieobjętym zaświadczeniem o wynagrodzeniu za lata 1974-1975, tj. za okres od 1 stycznia 1974 r. do 30 kwietnia 1974 r. oraz od 1 czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r.

Skoro bowiem roczne wynagrodzenie wnioskodawcy w 1974 r. zgodnie z legitymacją ubezpieczeniową wyniosło 56.650 zł, a zarobek za maj - grudzień 1974 r. - jak wynika z druku Rp-7 - 39.912 zł, to zarobek za styczeń 1974 r. - kwiecień 1974 r., czyli cztery miesiące, wynosi 16.738 zł, co daje kwotę 4.184,50 zł miesięcznie. Podobnej analizy Sąd pierwszej dokonał co do roku 1975 ustalając, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie H. D. (2) w okresie zatrudnienia w (...)

od 1 czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. stanowi kwota 5.057 zł. Zarobek wnioskodawcy za okres od 1 stycznia 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. wyniósł zgodnie z legitymacją ubezpieczeniową 56.650 zł, co po pomniejszeniu go o zarobek osiągnięty przez skarżącego w okresie od stycznia 1975 r. do maja 1975 r. w łącznej wysokości, wynikającej z druku Rp-7 - 21.246 zł, daje kwotę 35.404 zł dochodu za dalszy okres roku 1975, czyli za 7. miesięczny okres od czerwca do grudnia, co po podzieleniu na 7 miesięcy daje wysokość miesięcznego wynagrodzenia za okres od czerwca do grudnia 1975 r. w kwocie 5.057 zł.

Sąd podkreślił, że możliwość ustalenia rzeczywistych zarobków wnioskodawcy wyklucza przyjęcie minimalnego wynagrodzenia za w/w okres przez organ rentowy. Stosownie bowiem do treści art. 15 ust 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tylko jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Przedstawione przez ubezpieczonego dokumenty na wysokość wynagrodzenia w latach 1974-1975 korelują z zeznaniami świadków, którzy przyznali, że wysokość zarobków monterów konstrukcji metalowych, w tym wnioskodawcy, w (...) w pierwszej połowie lat 70-tych XX wieku oscylowała w granicach od ponad 4.000 zł do ponad 5.000 zł miesięcznie.

Zważywszy, że w latach 1974-1975 H. D. (2) był już doświadczonym monterem konstrukcji metalowych, a nadto pracował w systemie akordowym, miał dodatek za wysługę lat, wykonywał pracę w warunkach szczególnych na wysokości, jego wynagrodzenie w spornym okresie na pewno nie było niższe od przyjętego za okres od stycznia 1974 r. do kwietnia 1974 r., tj. po 4.184,50 zł miesięcznie oraz od maja 1975 r. do grudnia 1975 r. po 5.057 zł miesięcznie. Z druku Rp-7 wynika, że wnioskodawca niejednokrotnie otrzymywał znacznie wyższe wynagrodzenie np. w lipcu 1974 r. - 8.281 zł, w sierpniu 1974 r. - 6.014 zł.

Po przeliczeniu emerytury wnioskodawcy z uwzględnieniem 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia, którym jest okres: 1971, 1974-1975, 1984-2000, przy uwzględnieniu wynagrodzeń uzyskiwanych w (...) Przedsiębiorstwie (...) w okresie od stycznia 1974 r. do kwietnia 1974 r. w kwocie 16.738 zł, czyli miesięcznie 4184,50 zł, oraz od czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. w kwocie 35.404 zł, czyli miesięcznie 5057 zł, 1972 - 1985, 1988, 1990- 1994, wskaźnik podstawy wymiaru emerytury - jak wynika z wycień organu rentowego - wynosi 82,73%. Tak ustalony wskaźnik jest wyższy od dotychczasowego (82,06%), toteż żądanie odwołującego przeliczenia emerytury na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Sąd uznał za zasadne i orzekł jak w wyroku, z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c.

Apelację od tego rozstrzygnięcia wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

1/ naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 233 § 1 k.p.c., przez wyciągnięcie nielogicznych i niezgodnych z doświadczeniem życiowym wniosków z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i uznanie, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 1 stycznia 1974 r. do 30 kwietnia 1974 r. wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 4.184,50 zł miesięcznie, a od 1 czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. - 5.057 zł miesięcznie, podczas gdy wnioskodawca nie sprostował ciężarowi udowodnienia wysokości wynagrodzenia osiągniętego przez niego w powyższych okresach, gdyż na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, tj. wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej dotyczącego łącznie lat 1974 i 1975, jak również zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach zawierającego informację o wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy w okresie od maja 1974 r. do maja 1975 r., nie można ustalić wysokości wynagrodzenia w spornych okresach poprzez zwykłe działanie matematyczne (odjęcie od kwoty wynagrodzenia z legitymacji kwoty z zaświadczenia), biorąc pod uwagę fakt, iż w okresie od 28 maja 1975 r. do 18 lipca 1975 r. oraz od 11 sierpnia 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim, pobierając zasiłek chorobowy, a jego wynagrodzenie miało charakter akordowy (zarobek uzależniony był od wykonanej pracy) i brak jest informacji o ilości faktycznie przepracowanych przez wnioskodawcę godzin w spornych okresach;

- § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe, przez uznanie, że w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 1 stycznia 1974 r. do 30 kwietnia 1974 r. wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 4.184,50 zł miesięcznie, a od czerwca 1975 r. do 24 grudnia 1975 r. - 5.057 zł miesięcznie, podczas gdy odwołujący nie przedstawił dokumentów, na podstawie których można w sposób pewny i nie budzący wątpliwości ustalić wysokość wynagrodzenia uzyskanego przez niego w powyższych okresach;

2/ naruszenie prawa materialnego, tj. art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez przeliczenie emerytury wnioskodawcy, podczas gdy nie ma on prawa do takiego przeliczenia, gdyż podstawa wymiaru emerytury nie ulega zmianie i nadal najkorzystniejszy jest wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1988-1997, który wynosi 82,06%.

W świetle tych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego podlega oddaleniu.

Kontrola instancyjna zaskarżonego rozstrzygnięcia prowadzi do akceptacji ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji oraz uznania, iż z dokonanej oceny prawnej Sąd Okręgowy wyprowadził prawidłowy wniosek o istnieniu podstaw do uwzględnienia odwołania.

Trafnie Sąd pierwszej instancji wskazał, że podstawę wymiaru emerytury stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki ubezpieczeniowej ustalona dla wybranego okresu, a ponowne obliczenie podstawy wymiaru świadczenia reguluje przepis art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.). Wybór okresu przyjętego do podstawy należy do osoby zainteresowanej, ale ustawa ta w art. 15 określa ramy czasowe, do których należy się stosować. Wprowadzenie w art. 15 ustawy - od dnia 1 stycznia 1999 r. - opcji ustalania podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o dochody z dowolnie wybranych 20 lat zrodziło w praktyce orzeczniczej poważny problem dowodzenia wysokości składników wynagrodzenia uzyskiwanych w bardziej odległych latach, zwłaszcza w zakładach pracy, które już nie istnieją. W celu złagodzenia tej, niezawinionej przez ubezpieczonych, konsekwencji braku faktycznych możliwości ustalenia podstawy wymiaru składek pracowniczych, przy bezspornym pozostawianiu w zatrudnieniu, ustawodawca znowelizował z dniem 1 stycznia 2009 r. przepis art. 15, przez dodanie art. 15 ust. 2a (Dz.U. z 2008 r. Nr 192, poz. 1180). W takiej sytuacji za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w okresie pozostawania w stosunku pracy, wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia. Dokumentacja płacowa z okresu zatrudnienia H. D. (1) w (...) Przedsiębiorstwie (...) w latach 1966-1973 nie zachowała się, toteż Zakład Ubezpieczeń Społecznych obliczając podstawę wymiaru świadczenia przyjął minimalne wynagrodzenie obowiązujące w tym czasie w jednostkach gospodarki uspołecznionej i w rezultacie korzystniejsze okazało się 10-lecie: 1988-1997.

Dalsze złagodzenie rygorów, z tym, że w zakresie możliwości dowodzenia przed organem rentowym wysokości wynagrodzenia przyjmowanego do ustalenia podstawy, wynika z treści § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412), który to przepis zastąpił regulację zawartą w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) - czego Sąd Okręgowy nie dostrzegł, przywołując uchylone już rozporządzenie, jednakże uchybienie to pozostaje bez wpływu na ocenę zasadności rozstrzygnięcia. Przepis § 21 ust. 1 aktualnie obowiązującego rozporządzenia (...) przewiduje szerszy wachlarz środków dowodowych, niż w poprzednim stanie prawnym, wskazując, że środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym jest nie tylko zaświadczenie pracodawcy i legitymacja ubezpieczeniowa, ale każdy inny dokument, na podstawie którego ustalić można wysokość wynagrodzenia. Nadto środkiem dowodowym mogą być także kopie dokumentów stwierdzających wysokość

wynagrodzenia, wydawane przez jednostki upoważnione do przechowywania dokumentacji zlikwidowanych i lub przekształconych zakładów pracy - § 28 ust. 1 rozp. Pod rządem tego właśnie rozporządzenia H. D. (1) złożył w ZUS (w dniu 1 grudnia 2016 r.) ponowny wniosek o ustalenie wysokości swego świadczenia emerytalnego, a organ rentowy przeliczenia tego ubezpieczonemu odmówił.

W postępowaniu sądowym, co Sąd pierwszej instancji słusznie podkreślił, przywołane wyżej ograniczenia dowodowe nie obowiązują, gdyż sądy ubezpieczeń społecznych rozpatrują środki odwoławcze według zasad procedury cywilnej, a więc możliwe jest wykazywanie okoliczności spornych wszelkimi dostępnymi dowodami przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 257). Nie ma jednak wątpliwości że, pomimo braku ograniczeń dowodowych, wysokość zarobków stanowiących podstawę do wyliczenia składki na ubezpieczenia społeczne nie może być ustalana w sposób hipotetyczny, oparty na domniemaniu. Rzeczą sądu w sprawach o wysokość emerytury jest ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie, a zarobki za poszczególne miesiące oraz wybrane lata kalendarzowe wykazane muszą być w określonej kwotowo wysokości. Dla poczynienia wiarygodnych ustaleń faktycznych konieczne jest ustalenie wysokości zarobków w sposób precyzyjny i to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedłożenia dokumentów mających wpływ na wysokość świadczenia (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 28 marca 2001 r., II UKN 297/00, OSNP 2002 nr 23, poz. 577).

Nie można podzielić stanowiska apelującego organu rentowego, że H. D. (1) nie sprostął temu obowiązkowi w odniesieniu do lat 1974-1975. Za ten okres zgłosił bowiem nie tylko dowody z zeznań świadków zatrudnionych na tym samym stanowisku w (...) Przedsiębiorstwie (...), ale przede wszystkim wskazał na dowody z dokumentów w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 oraz legitymacji ubezpieczeniowej. Oba te dokumenty stanowią środki dowodowe wymienione w § 21 ust. 1 rozporządzenia (...) z dnia 11 października 2011 r. i Sąd pierwszej instancji uznał je za dowody miarodajne, akceptując korelujące z nimi zeznania świadków. Sąd Okręgowy przeanalizował złożone dokumenty we wzajemnym powiązaniu i doszedł do trafnego wniosku, że można na ich podstawie ustalić poziom wynagrodzenia, które z pewnością wnioskodawca otrzymał w 1974 i 1975 r., jeśli zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej, dotyczące zarobków rocznych, pomniejszy się o wynagrodzenie wykazane za poszczególne miesiące w zaświadczeniu Rp-7, obejmującym okres od maja 1974 r. do maja 1975 r.

Rozumowanie to nie jest obarczone żadnym błędem logicznym, a obliczenia są poprawne arytmetycznie. Sąd Okręgowy dokonując oceny materiału dowodowego w żadnym razie nie naruszył reguł określonych w art. 233 § 1 k.p.c., ocenił bowiem zaoferowane dowody zgodnie z doświadczeniem oraz zasadami logiki. Chybione są w szczególności wywody apelującego, jakoby Sąd Okręgowy błędnie ocenił materiał dowodowy, gdyż nie uwzględnił, że wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie akordowe oraz nie wziął pod uwagę okresów usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

Sąd Okręgowy wyraźnie bowiem zaznaczył, że ubezpieczony był wynagradzany w systemie akordowym, w którym wysokość zarobków jest uzależniona od wydajności pracy. Wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej oddają właśnie zarobki wypłacone H. D. (1) w akordzie oraz wynagrodzenie przysługujące w okresie niewykonywania pracy, uwzględniane w podstawie wymiaru świadczeń. Takie zapisy znajdują się też w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 22 grudnia 1975 r., w którym pracodawca zaznaczył zarówno okres urlopu wypoczynkowego w 1975 r., jak i okres zasiłkowy. Zważyć należy, że z zaświadczenia tego wynika, iż w okresie od maja 1974 r. do grudnia 1974 r. H. D. (1) otrzymał łącznie kwotę 39.912 zł, co oznacza średnio po 4.989 zł miesięcznie. Zatem przyjęcie wynagrodzenia za pozostałe miesiące tego roku (styczeń-kwiecień) w kwotach po 4.184,50 zł należy uznać za w pełni uprawnione, podobnie gdy się zważy, że z wynagrodzenia za okres od maja 1974 r. do maja 1975 r. (57.934 zł) średnia miesięczna wynosi 4.827,80 zł. Apelujący nie zakwestionował danych zawartych w zaświadczeniu Rp-7, jak i nie twierdził, że zapisy w legitymacji ubezpieczeniowej są niewiarygodne, toteż zarzuty zawarte w apelacji mają charakter stricte polemiczny i nie zasługują na uwzględnienie.

W prawidłowo ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy nie dopuścił się obrazy art. 111 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Mając powyższe na względzie Sąd drugiej instancji bezzasadną apelację organu rentowego oddalił z mocy art. 385 k.p.c.